

УДК 658.5.011

Козлова Ю.Ю.,

магістр,

Національний технічний університет «ХПІ»,

Харків

Оптимальне управління запасами, як один із механізмів подолання кризового явища

Економіка будь-якої країни циклічна, тому кожне підприємство має володіти інструментами подолання такої фази економічного циклу, як криза. Кризові явища в Україні набули значного масштабу, тому обрана тема є актуальною на сучасному етапі розвитку економіки країни. Одним із таких інструментів є оптимальне управління запасами сировини, комплектуючих, товарів тощо. Кризові явища в Україні набули значного масштабу, тому обрана тема є актуальною на сучасному етапі розвитку економіки країни.

Метою даної роботи є вивчення оптимального управління запасами в контексті подолання кризових явищ на підприємстві, підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції.

Як показує практика, найважливішим у роботі підприємства є знайти правильну стратегію, від якої залежить успіх або невдача у подоланні кризи. Таким чином, запровадження на підприємстві антикризового управління стає першочерговою необхідністю його функціонування у нестабільних умовах господарювання. Перед підприємством, що прагне вийти з кризи, стоять дві послідовні задачі:

— усунути наслідки кризи – відновити платоспроможність і стабілізувати фінансове положення підприємства;

— усунути причини кризи – розробити стратегію розвитку і провести на її основі реструктуризацію підприємства аби не допустити повторення кризових явищ у майбутньому.

Визначення «антикризового управління» пропонується в [1, 2] «це система управління підприємством, яка має комплексний характер та спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розробки та реалізації на підприємстві спеціальної програми, яка має стратегічний характер та дозволяє

усунути тимчасові ускладнення, зберегти та помножити ринкові позиції за будь-яких обставин при опорі в основному на власні ресурси». Головною особливістю антикризового управління є те, що підприємство в змозі не тільки подолати всі ризики, а й покращити його роботу.

Основні принципи антикризового управління:

- 1) завчасна діагностика кризових явищ діяльності підприємства;
- 2) своєчасність реагування на різні кризові явища;
- 3) адекватність реагування підприємства на ступінь реальної загрози його життєдіяльності;
- 4) мобілізація внутрішнього потенціалу для виходу з кризи;
- 5) забезпечення контролю за результатами розроблених заходів [3].

Компанії використовують багато стратегій щодо виходу з кризи, однією з найефективніших є оптимальне управління запасами. Управління запасами – це складова частина єдиної системи поточного управління оборотним капіталом, тому від ефективності цього процесу залежить можливість підтримки ліквідності та платоспроможності компанії. Критерієм оцінки ефективності визнана мінімізація розміру витрат, котрі пов'язані з формуванням і використанням запасів. Ефективне управління дозволяє зменшити виробничі втрати, прискорити оборотність активів, знизити ризик псування товарів та їх надлишки [4]. Задачі управління запасами є одним з великих розділів економічних задач дослідження операцій. Правильне та своєчасне визначення оптимальної стратегії управління запасами, а також їх оптимального рівня дозволяє звільнити значні обігові кошти, заморожені у виді запасів при одночасному забезпеченні безперебійного функціонування підприємств виробничої сфери чи сфери обслуговування [5].

В роботах [5, 6] описані принципи оптимального управління запасами, в тому числі, із застосуванням сучасних програмних засобів. У якості висновків підкреслюється важливість застосування цих принципів на практиці.

Література

1. Довгань Д.А. Антикризове управління як спосіб запобігання та упередження неплатоспроможності корпорації / Д.А. Довгань // Вісник Чернівецького торговельно- економічного інституту. Економічні науки. – 2013. – Вип. 3. – С. 152-156.
2. Рамазанов С.К. Технології антикризового управління: монографія / С.К. Рамазанов, О.П. Степаненко, Л.А. Тимашова. – Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2004. – 192 с.
3. Москаленко Л.А. Методи антикризового управління підприємством / Л.А. Москаленко, О.С. Хринюк // Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених. – 2011. – Вип. 5. – С. 114-118.
4. Режим доступу: https://studme.com.ua/finansy/upravlenie_zapasami.htm.
5. Скворчевський О. Є. Оптимізаційні методи і моделі в економіці і менеджменті : текст лекцій курсу «Економіко-математичні методи та моделі» / О. Є. Скворчевський. - Харків : НТУ "ХПІ", 2014. - 76 с. // Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/7765>.

6. Скворчевський О.Є. Оптимізаційні методи і моделі в економіці і менеджменті : лаборатор. практикум з курсу «Економіко-математичне моделювання» / О.Є. Скворчевський, В.Л. Товажнянський. – Х. : НТУ «ХПІ», 2013. – 96 с.